Ingeborg Remmers & Edith Sassen

Seeltersk lopt

3. Skouljier

Konzeption

„Seeltersk lopt, 3. Skouljier“ ist ein Arbeitsbuch mit einem Fünfsäulenmodell und dient zum Erlernen der saterfriesischen Sprache. Es kann in einer Saterfriesisch-AG, im zweistündigen Saterfriesischspracherwerbsfachunterricht, als Vertiefung von Themen im Immersionsunterricht, aber auch nur punktuell zu einem Thema eingesetzt werden. Die Lektionen sind untereinander austauschbar. Auch Saterfriesischeinsteiger können hiermit leicht Saterfriesisch lernen.

Die 1. Säule bedeutet, dass ein begrenzter Wortschatz zu einem Themengebiet mit Hilfe von Bild- und Wortkarten eingeführt und in den folgenden Stunden wiederholt wird. Dazu gehört meistens ein Lied nach einer bekannten Melodie, welches den Wortschatz in Teilen einübt.

Die 2. Säule sind immer Dialoge, die nach einer besonderen Einführung von den Kindern mit Hilfe des Lehrers öfters vorgespielt werden.

Die 3. Säule stellen die „Röge-die-Fertälster“ dar. Hier wird eine lustige oder ungewöhnliche Geschichte in 8 bis 10 Sätzen verbunden mit einer Bewegung sprachlich eingeübt. Es folgen dann Übungen mit den dazugehörigen Bildern. Leseübungen können den Abschluss bilden.

Die 4. Säule ist die Arbeit mit Sketchen und/oder Theaterstücken. Kurze, oft lustige Theaterstücke und Sketche werden nach besonderen Methoden mehrmals vorgespielt. Sie können auch in den folgenden Stunden aufgegriffen und nochmals vorgespielt werden.

Die 5. Säule ist das Wörterbuch. Hier können alle Wörter des Wortschatzes geschrieben werden. Interessant sind die Texte, in denen einige Wörter hervorgehoben sind. Werden diese ausgetauscht, entsteht ein eigener Text. Dieser sollte im Unterricht immer vorgetragen werden. Applaus und Lob dürfen dabei nicht fehlen.

Jede Lektion ist ähnlich aufgebaut. So ist die Vorbereitung sehr einfach, denn man arbeitet immer das Fünfsäulenmodell ab. Bei jeder Lektion beginnt es wieder von vorne.
Auch Saterfriesischlehrer/innen, die sich nicht so sicher in der Sprache fühlen, kommen mit diesem klar strukturierten Konzept gut zurecht. Nur Mut! Wenn man bereit ist, sich auf dieses Konzept einzulassen, wird man einen sehr lebendigen Unterricht erleben, in dem die Schüler hochmotiviert mitarbeiten. Denn es ist so, wie der Name sagt: „Seeltersk lopt“.

Der Band „Seeltersk lopt, 3. Skouljier“ (grüner Umschlag) bildet mit dem Band „Seeltersk lopt, 4. Skouljier“, (orangefarbener Umschlag) eine curriculare Einheit. Das bedeutet konkret, die Inhalte der beiden Bände orientieren sich am „Europäischen Referenzrahmen für Sprachen“. Alle hier vorgesehenen Themen eines Spracherwerbsunterrichts sind vollständig durch die beiden Arbeitsbücher abgedeckt, was zum Sprachennachweis A 1 bis teilweise A 2 führt.

Wittensand und Scharrelerdamm 2022 Ingeborg Remmers & Edith Sassen

Seeltersk lopt

3. Skouljier

Läkse		Seken	Siede
Läkse 1		Begröitje, Toalen, Klööre	1 – 7
Läkse 2		Skoule	8 – 13
Läkse 3		Dierte	14 – 19
Läkse 4	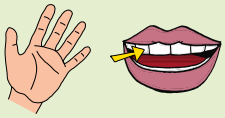	Mien Lieuw	20 – 26
Läkse 5		Famielje	27 – 35
Läkse 6		Göitjen	36 – 44
Läkse 7		Ieten un Drinken - Fröistuk	45 – 52
Äkstroa Läkse		Halloween, Sankt Martin, Adwänt, Sunnerkloas, Wienachten, Paasken	53 – 61

Moin

Moin

Wo hatst du?

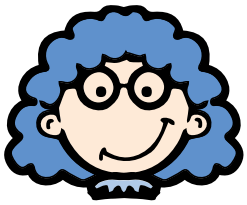

Iek hete Susi.
Un wo hatst du?

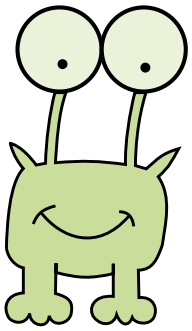

Iek hete Jan.
Iek bän njugen
Jiere oold.
Un du?

Iek hete Sina.
Iek bän oachte
Jiere oold.
Un du, Susi?

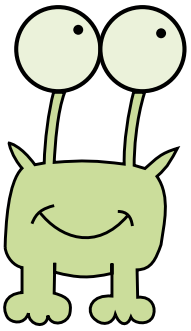

Weet iek nit!

Iek kume uut ...
Iek woonje in ...

Toalen

een	two	tjo	fjauer	fieuw	säks
1	2	3	4	5	6

sogen	oachte	njugen	tjoon	alwen	twelich
7	8	9	10	11	12

5 - 6

1. Bale Begröitje

Hein: Moin!
Emma: Moin!
Hein: Wo hatst du?
Emma: Iek hete Emma. Un wo hatst du?
Hein: Iek bän Hein. Wo oold bääst du?
Emma: Iek bän njugen Jiere oold. Un du?
Hein: Iek bän uk njugen Jiere oold.

2. Bale Wo gungt die dät?

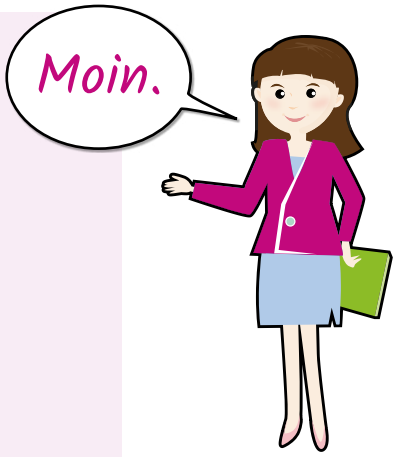

Frau Müller: Moin, aal touzoamen!
Wo gungt die dät, Emma?
Emma: Mie gungt dät goud.
Frau Müller: Wo gungt die dät, Hein?
Hein: Mie gungt dät nit so goud.
Frau Müller: Wät is dan mäd die?
Hein:
- Iek häbe Buukpiene.
- Mien Mame is kroank.
- Mie käält die Kop.
- Iek häbe mie an dän Kniebel stat.

3. Leret do Klööre un do Toalen uutwändich!

Emma: Wäkke Toal is dät?
Hein: Dät is …

2	3	4	5	1	7	6
10	8	9	11	13	12	14
20	18	16	19	17	15	21

4. Moalt do Fjauerkaante an!

Hein: Wäkker Klöär is dät?
Emma: Dät is …

jeel, rood, gräin, wiet, swot, gries, blau, orange, sangenblau

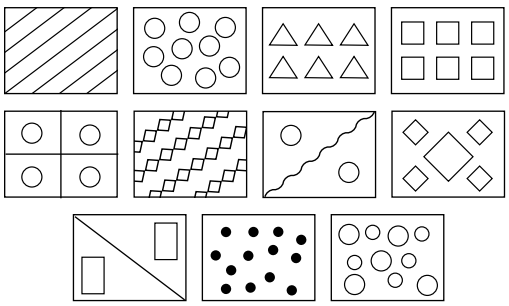

5. Äiwet do Toalen bit 21!

een, two, tjo, fjauer, fieuw, säks, sogen, oachte, njugen, tjoon, alwen twelich, trättien, fjautien, füüftien, säkstien, sogentien, achttien, njugentien, twintich, eenuntwintich, twountwintich, …

Ju Soppe

Mame: Moin, Sabrina.
Sabrina: Moin. Moin. *(Jolene gröitet uk, man bloot Sabrina gungt sitte.)*
Mame: Hääst du dien Fjuundin meebroacht? Wo hat ju dan?
Jolene: Jolene.
Mame: Gung man sitte. Dät rakt Soppe. *(Jolene gungt sitte.)*

Babe: Smoaket goud. *(slubberjend)*
Sabrina: Smoaket goud. *(slubberjend)*
Sebastian: Smoaket goud. *(slubberjend)*

Mame: Jolene, wieruum itst du nit?
Jolene: Iek kon nit.

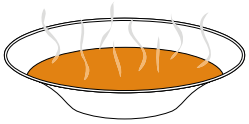

Mame: Hääst du naan Smoacht?
Jolene: Jee, wül.

Mame: Bääst du nit goud toufree?
Jolene: Daach, daach.

Mame: Maist du neen Soppe?
Jolene: Daach, gans jädden.

Mame: Wieruum itst du dien Soppe dan nit?
Jolene: Iek ... iek ... iek ... - iek häbe neen Lätse.

Hie kon nit

Hein stoant appen Skoulplats un kikt tou, wät do uur so moakje.

Sebastian: Moin, Hein! *(mäd twäin swere Ommere)*
Hein: Moin, Hinnerk!
Sebastian: Du, Hein, koast du mie wül ieuwen hälpe?
Hein: Noa, kon iek nit. *(Sebastian skäddekoppet un gungt wäch.)*

Sabrina: Moin, Hein! *(mäd aan Bäisem)*
Hein: Moin, Sabrina!
Sabrina: Du, Hein, koast du mie wül ieuwen hälpe?
Hein: Noa, kon iek nit. *(Sabrina skäddekoppet un gungt wäch.)*

Doreen: Moin, Hein! *(mäd een Koare)*
Hein: Moin, Doreen!
Doreen: Du, Hein, koast du mie wül ieuwen hälpe?
Hein: Noa, kon iek nit. *(Doreen skäddekoppet un gungt wäch.)*

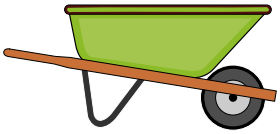

Jolene: Moin, Hein! *(mäd een Laddere)*
Hein: Moin, Jolene!
Jolene: Du, Hein, koast du mie wül ieuwen hälpe?
Hein: Noa, kon iek nit. *(Jolene skäddekoppet un gungt wäch.)*

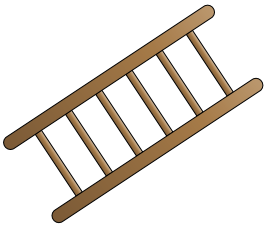

Alle Bäidene kume, baue sik foar him ap un fräigje.
Bäidene: Wieruum koast du uus nit hälpe?
Hein: Sjo jie daach! Iek häbe bee Hounde inne Taaske.

Skoule

Woude

- ☐ Bouk
- ☐ Skiere
- ☐ Wiesstok
- ☐ Skoultaaske
- ☐ Kriede
- ☐ Pänne
- ☐ Laie
- ☐ Lienjoal
- ☐ Blaistikke
- ☐ Swom
- ☐ Skrieuwhäft
- ☐ Stoul
- ☐ Disk
- ☐ Stikketaaske
- ☐ Klieuwstikke

Dät rakt dät uk:

Koaster
Koasterske
Allernbräif
Sköiler
Bäiden
Skoulfäk
Urenploan
Rekenjen
Skrieuwen
Lezen
Tekenjen
Sjungen

Ju Skoultaaske

1.

- ☐ Skoultaaske
- ☐ Blaistikke
- ☐ Radiergummi
- ☐ Bouk
- ☐ Klieuwstikke
- ☐ Kriede
- ☐ Pänne
- ☐ Skiere
- ☐ Lienjoal
- ☐ Stikketaaske

2.

Bale Inne Skoule

Daniel: Hääst du aan Skrieuwer foar mie?
Susi: Jee, häbe iek wül. Hier hääst du aan.
Daniel: Die skrift je goar nit.
Susi: Noa?
Daniel: Noa.
Susi: Dan kon iek die nit hälpe. Aan uur Skrieuwer häbe iek nit. Moast die...

3.

Bale Inne Pause

Sibo: Spielst du mee Foutbaal?
Piet: Jee, dät wol iek wül.
Sibo: Du, jäärsene häbe iek two Tore sketen.
Piet: Dälich skaffest du dät nit!
Sibo: Wieruum nit?
Piet: Iek stounde in't Toor!

Ju Rekenure

Foarewäch ferkloorje:
Wät is Breekrekenjen?

Do Bäidene lope ruum, dwo maal, roupe un bölkje truchnunner. Deer gungt ju Skoulpingel. Do Bäidene sätte sik ap hiere Plats.
Ju Koasterske kumt.

Frau Schmitt: Moin, ljowe Bäidene.
Sköilere: Moin, Frau Schmitt.
Sköiler: 1,2,3, un loos.
(Dät Späktoakeljen gungt wier loos.)

Frau Schmitt: *(skäddekoppet un pingelt, do Bäidene gunge wier sitte)*
Dälich moakje wie Breekrekenjen. Wät kuud dät wül weze? Paul?
Paul: Frau Schmitt, bie uus häd daach nemens een Gipsbeen.
Frau Schmitt: Paul, wät boalst du deer? Lustere moal! Iek häbe aan Kouke un dele dän in two Dele. Wät kricht dan älke Bäiden, wan dät ap two Bäidene apdeeld wädt?
Paul: Buukpiene, Frau Schmitt!

*A

Frau Schmitt: *(ju smuusterlaachet un skäddekoppet)*
Dät is je wät!
Een uur Biespil. Iek dele een Taofel Skukkeloade in two Dele. Wät krichst du un wät kricht dien litje Suster? Tobias?
Tobias: Iek kriege ju ganse Toafel un mien Suster kricht niks.

*B

Frau Schmitt: Nu isset je wül goud wezen!! Kieket ätter mie tou!
Iek häbe een Tüütje Bumse un du skääst do Bumse in two Dele apdele.
Wo fuul kricht älkeen? Jasmin?
Jasmin: Min Bruur kricht aan un iek kriege aan.
Frau Schmitt: Un wät passiert mäd do uur Bumse?
Jasmin: Do ferstopje iek, dät min Bruur ze nit findt.

Frau Schmitt: Jie ferstounde dät nit. Jie häbe dät aal al wier ferjeten. Iek wol nu wiete, wäl dät nit fersteen häd.
Die skäl stounde gunge.
(Nemens röget sik. Man apmoal stoant wäl ap.)
Frau Schmitt: Jan, du stoalst die deel? Du bääst daach die Bääste in't Rekenjen. Fon die hied iek dät nit toacht.
Jan: Oach, Frau Schmitt, iek kuud mie dät nit langer ankiekje, dät du deer so gans allene stounde moast.

Differenzierung: Teil *A und Teil *B können ausgelassen werden.

Dierte, do bute sunt

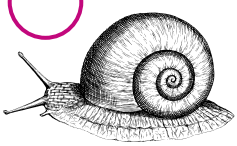

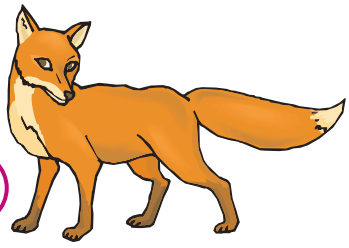

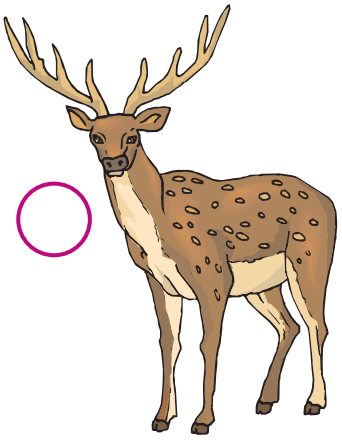

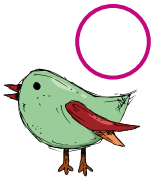

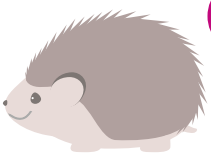

Woude

- ☐ die Fugel, Fugele
- ☐ die Foaks, Foakse
- ☐ die Koodiegel, Koodiegele
- ☐ ju Spinne, Spinnen
- ☐ ju Miegelke, Miegelken
- ☐ ju Snigge, Sniggen
- ☐ die Hoaze, Hoazen
- ☐ ju Fljoge, Fljogen
- ☐ die Kateker, Katekere
- ☐ ju Muus, Muze
- ☐ die Poage, Poagen
- ☐ ju Ieme, Iemen
- ☐ dät Ree, Reee
- ☐ ju Flitterke, Flitterken
- ☐ dät Goddeshanken, Goddeshankene

Dät rakt dät uk:
Wroute
Ule/Katule
Wulf

Bale Die Hoaze un die Koodiegel

Hoaze: Moin, Kuutbeen. Wo kumst du äigentliek fonne Stede?
Koodiegel: Wäs man nit so ienbilged! Iek kume deer wül wai, wier iek wai mout.
Hoaze: Dät leeuwe iek nit. Du bääst daach so loam as een Oante.
Koodiegel: Pase du man ap, dät die Jäger die nit dood skjote däd. Deer hälpt die dien flinke Lopen uk niks.

Aan Jäger koom un laide dät Ruur ap dän Hoaze an.

Koodiegel: Kiek, nu is't so wied.

Man wät foar een Gluk! Die Jäger skoot foarbie un die Koodiegel ron gau wäch. Die Hoaze häd aan Hoake sloain un wäch waas er.

Koodiegel: ....

Bale Trimbolin un Spratopan

Trimbolin is een Diert, dät fieuw Ogene häd. Hie springt altied ap un deel un ropt deerbie: „Oin, oin, oin, oin". Hie is kugelrund. Spratopan lukt sien Kniebele of un tou moal hooch, moal links un moal gjuchts. Hie ropt dan: „Peng, peng, peng". Hie häd een Ooch un it jädden Gummie, t. B. Gummieboare, Radiergummies, Kaugummies usf.

Spratopan: Iek häbe sun Smoacht. Hääst du wät tou ieten?
Trimbolin: *(Hie huppet.)* Oin, oin, oin. Noa, leeuw' iek nit. Oin, oin, oin.
Spratopan: Hääst du dan sillärge naan Smoacht?
Trimbolin: Oo, daach. Äigentliek altied.
Spratopan: Hääst du wät bie die? Koast du mie wät reke? Kiek moal in dien Taaske!
(Hie lukt dät Been hooch un kwädt: „Peng, peng..")

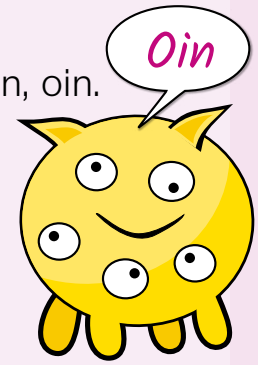

Trimbolin: Weet iek nit. Mout iek ieuwen kiekje. *(Hie kroamt in sien Taaske.)* Oo, hier is wät. *(Hie wiest een Stuk Holt.)*
Trimbolin: *(Hie likket mäd de Tunge uur sien Lippen.)* Een Stuk Holt mäd Ketskup un Majoneze un buppe drap een Stuk Skukkeloade. Läkker!
Spratopan: Dät mai iek nit. Iek mai ljauer Gummie. Oo, kiek, deer is je al wät. *(Toank die wät uut! Jool, Tüütje mäd Bumse, Kaugummie lait ap dän Wai, un, un, un ...)* Man gau wai! Deer biete iek een Stuk ou.
Trimbolin: *(Hie bit an sien Holt ruum, moaket: „Oin, oin, oin", huppet ap un deel.)* Dät is je oarich, wät do uur so iete maien! Deer gungt daach niks uur sun läkker Stuk Holt. Oin, oin, oin.

Ju Wroute un do Dierte

Wroute: Moin, iek bän een Wroute un iek lieuwje unner de Gruund. Touwielen moakje iek grote swotte Bäälte, man do Moanskene maien dät goar nit un skeelde uur mie.

Deer kumt een Ieme.

Ieme: Moin, Wroute! Iek kon fljoge un Hunich moakje. Wät koast du so?
Wroute: *(kikt bliede)*
Du, iek kon unner de Gruund lieuwje. Un iek kon grote swotte Bäälte moakje, man do Moanskene fiende dät nit so goud.
Ieme: Dät is nit fuul, wät du koast un uk läip oarich.
Wroute: *(trurich)*
Meenst du dät?
Ieme: Jee! *(fljucht wäch)*

Deer kumt aan Foaks.

Foaks: Moin, Wroute! Iek kon Hannen joagje, fange un dan apfrete. Wät koast du dan?
Wroute: *(kikt bliede)*
Du, iek kon unner de Gruund lieuwje. Un iek kon grote swotte Bäälte moakje, man do Moanskene fiende dät nit so goud.
Foaks: Dät is nit fuul, wät du koast un uk läip oarich.
Wroute: *(trurich, lät sin Kop hongje)*
Meenst du dät?
Foaks: Jee! *(lopt gau wäch)*

Deer kumt aan Poage.

Poage: Moin, Wroute! Iek kon hooch springe un gans fuul Fljogen fange un frete. Do Moanskene maien mie liede. Wät koast du dan so?
Wroute: *(kikt bliede)*
Du, iek kon unner de Gruund lieuwje. Un iek kon grote swotte Bäälte moakje, man do Moanskene fiende dät nit so goud.
Poage: Dät is nit fuul, wät du koast un uk läip oarich.
Wroute: *(trurich, lät sin Kop hongje)*
Meenst du dät?
Poage: Jee! *(springt gau wäch)*

Deer kumt aan Hoaze.

Hoaze: Moin, Wroute! Wät moakest du dan buppe de Gruund?
Lieuwst du nit unner de Gruund un frätst aal do Wurme un Tieken ap, do nemens bruke kon? Iek mai do nit!
Man goud, dät du do apfrätst. Iek frete ljauer Gäärs.
Wroute: *(kikt bliede)*
Iek tonkje die! Du bääst aan gouden Fjuund. Iek toachte al, dät mie nemens liede mai. Wollen wie Fjunde weze?

Mien Lieuw

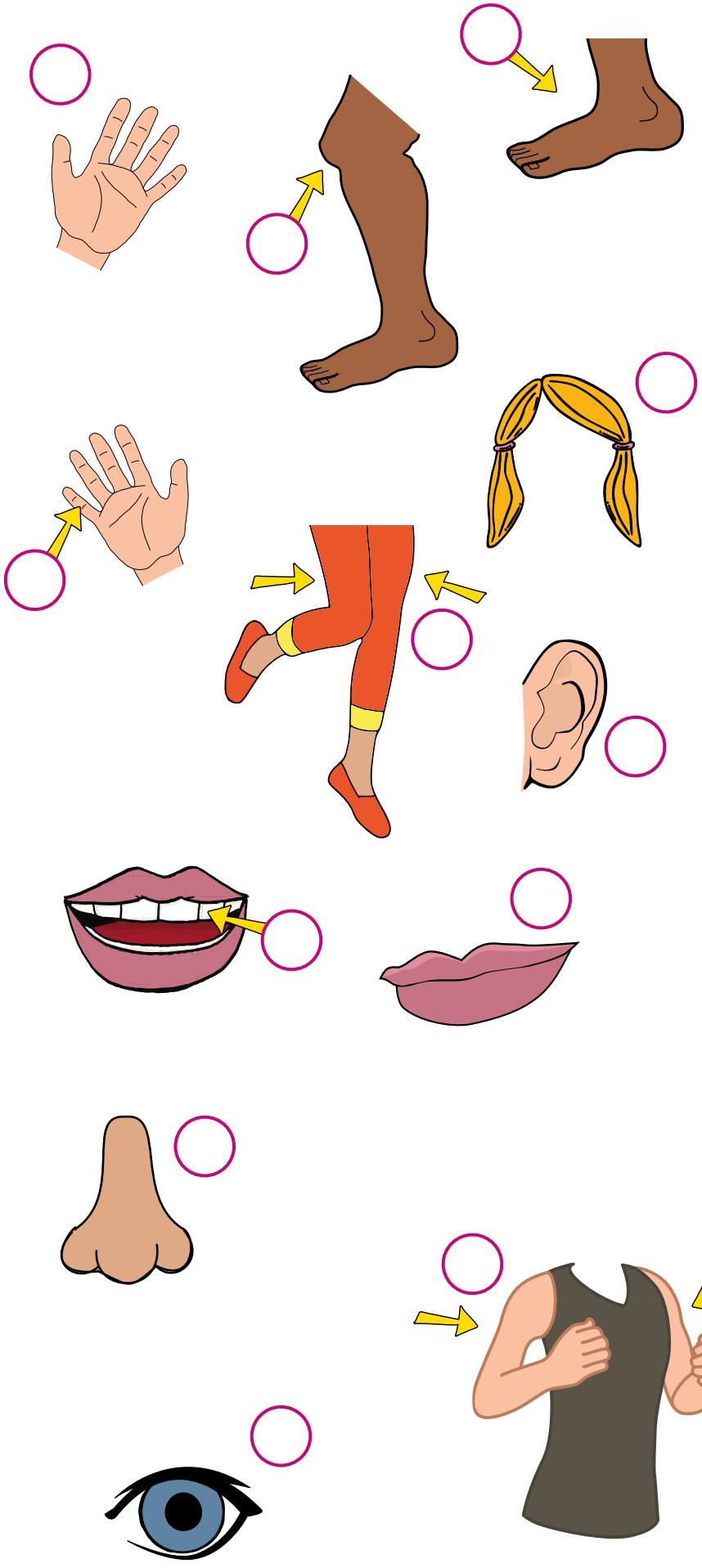

Woude

- ☐ dät Ooch, Ogene
- ☐ die Fout, Fäite
- ☐ ju Hounde, Hounde
- ☐ dät Been, Bene
- ☐ die Finger, Fingere
- ☐ dät Hier, Hiere
- ☐ ju Tone, Tonen
- ☐ dät Oor, Ore
- ☐ die Tusk, Tuske
- ☐ ju Mule, Mulen
- ☐ die Ierm, Ierme
- ☐ ju Noze, Nozen
- ☐ die Kniebel, Kniebele
- ☐ die Kop, Koppe

1. Bale

A: Aua, Aua, Aua
B: Wät hääst du dan? Gungt die dät nit goud?
A: Min Buuk käält mie so.
(Iek häbe Buukpiene/Lieuwkällen.)
B: Drink man aan Kop Tee.
A: Jee, goud.

2. Bale

C: Aua, Aua, Aua
D: Wät is loos? Wät is mäd die?
C: Min Kniebel däd seer.
D: Läit mie moal kiekje.
C: Aua, pak him nit oun!
D: Läit uus man ätter dän Dokter wai fiere.
C: Jee, Babe.

3. Skrieuw ap!

Min Buuk
Min Kniebel
Min Ierm
Mien Been
Mien Käize
Mien Fingere
Mien Tonen
Mien Skullere
Mien Tuske

käält.
källe.
däd seer.
dwo seer.

Drink man aan Kop Tee!
Gung ätter dän Dokter wai!
Gung ätter dän Tuskedokter wai!
Gung ap Bääd!
Wrieuw die deer Soolwe ap!
Du bruukst een Ploaster.

42 - 43

Moal dien oaine Monster un stal dät foar!

Mien Monster

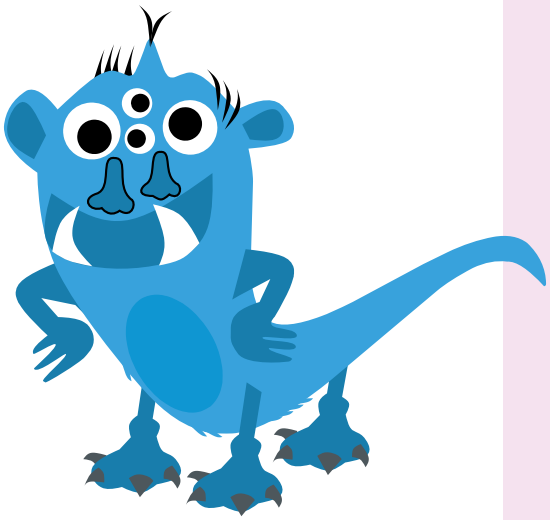

Mien Monster häd fjauer Ogene un een grote Mule.

Dät Monster häd two Ore, two Nozen un njugen Hiere ap dän Kop.

Et häd aan Stäit, twäin lerme, säks Fingere, tjo Bene un twelich Tonen.

Lät mien Monster nit froai?

Dät is mien Monster

Woudebouk – Mien Lieuw

ju Hounde, Hounde

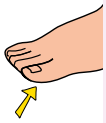

ju Tone, Tonen

die Ierm, Ierme

die Finger, Fingere

dät Oor, Ore

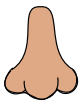

ju Noze, Nozen

die Fout, Fäite

ju Mule, Mulen

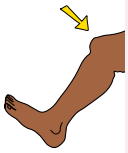

die Kniebel, Kniebele

dät Been, Bene

die Tusk, Tuske

die Kop, Koppe

dät Hier, Hiere

dät Ooch, Ogene

ju Käize, Käizen

Kop, Tunge, Hoals, Skullere, Iers, Kniebel, Tume, Soken, Bost, Älboge, Rääch

Skrieuw din oaine Täkst:

Iek häbe **fjauer Ogene**.
Ap dän Kop häbe iek **säks Hiere**.

Ore häbe iek nit. **Twäin Tuske** sunt in mien Mule.

Dan häbe iek noch **two Nozen**.

Moal mie:

Läidere

Uur mien Fjuundskup

Iek mai mien Mame, iek mai min Babe,
iek mai min Unkel un uk mien Möie.
Iek hääb' ze alle ljoof, so is dät bie mie.
Famielje, Famielje,
Famielje, Famielje,
Famielje, Famielje,
Famielje sunt wie.

Iek mai mien Suster, iek mai min grote Bruur,
iek mai mien Bääsje un Bääsjebabe uk.
Iek hääb' ze alle ljoof, so is dät bie mie.
Famielje, Famielje,
Famielje, Famielje,
Famielje, Famielje,
Famielje sunt wie.

(Melodie: Ich lieb den Frühling ..., Musik aus England, überliefert)

Mien Famielje

Mien Famielje, mien Famielje.
Aal sunt deer, aal sunt deer.
Mai ze jädden liede,
mai ze jädden liede.
Du daach uk, du daach uk?

(Melodie: Bruder Jakob, Musik: Volksweise)

Bale Bie't Fröistuk

Mame: Stound ap! Dät Mäddenmäil stoant appe Disk.
Pape: Jee, iek kume.
Mame: Skäl iek noch een of two Oaiere sjode?
Pape: Jee, iek mai wül two. Rakst du mie ieuwen dän Sies?
Mame: Hier hääst du dän Sies.
Pape: Wäl häd dan dän Sies ankaud? Kiek die dät moal an!
Mame: Jee, dät lät je oarich. Wan dät man nit een Muus wezen is.
Pape: Dän mai iek nit moor iete.
Iek säike fluks een Muzefalle un stale ze ap.
Mame: Dät dau man.

Famielje

1. Skrieuw do Woude gjucht ap!

ruurB retsuS amO apO ejsääB raoftoorG ruumtoorG

raoF ruuM emaM epaP ebaB leknU eiöM ebabejsääB

FoarMuurBruurSusterGrootfoarBääsjeMöieUnkelBääsjebabeMämeBabePapeMame

2. Wät paset nit inne Riege? Striek dät ferkierde Woud truch!

Bruur, Pänne, Suster, Grootfoar, Unkel
Suster, Pape, Möie, Lienjoal, Muur
Foar, Grootfoar, Skoule, Mäme, Bääsje
Muur, Grootoolden, Skoultaaske, Möie, Unkel
Nichte, Fädder, Mame, Babe, Laie, Bääsjebabe
Unkel, Skiere, Grootmuur, Oolden, Suster,
Oma, Opa, Blaistikke, Fädder, Mame, Mäme
Oolden, Nichte, Möie, Bouk, Bääsje, Babe

3. Fiend deertou 4 Woude un skrieuw ze ap:

Skoule:	Klööre:	Famielje:	Toalen:	Dierte:

Do Oolden fon Silke un Jan

Dät is mien _____ .

Iek bän hiere _____ .

Hiere Ogene sunt _____ .

Hiere Hiere sunt _____ .

Ju mai jädden _____ .

nuurb, emaM, ualb, niärg, tuuk, tows, dnolb,
läh, ezel, edojs, nuuS, tnääW, ruuM, edeir

Foar mien ljowe Mame

Ljowe Mame, ljowe Mame!
Hier bän iek, hier bän iek!
Heer moal, wo iek sjunge.
Kiek moal, wo iek doansje.
Bloot foar die, bloot foar die.

(Melodie: Bruder Jakob, Musik: Volksweise)

Dät is min _____ .

Iek bän sien _____ .

Sien Ogene sunt _____ .

Hie it jädden _____ .

Hie mai jädden _____ .

roaF, epaP, rethcoD, ereiaO, niärg, läh, dnolb,
epol, egnujs, ittehgapS, thcuW, nuurb,
emmiws, tows

Foutbaal kiekje

Karl: Äuwelch kumt een sponnend Spil ap Sky.
Fiete: Jee.

Karl: Bayern spielt juun Bremen.
Fiete: Jee.

Karl: Dät is daach wisse een sponnend Spil.
Fiete: Jee.

Karl: Hääst du uk Bjoor in Huus?
Fiete: Jee.

Karl: Du hääst daach uk Sky.
Fiete: Jee.

Karl: Wolt du dät dan uk kiekje?
Fiete: Jee.

Karl: Kon iek dät bie die meekiekje?
Fiete: Noa.

Ap Besäik bie Opa

Petra: Moin, Opa. Wo gungt die dät?
Opa: Moin, Petra. Wo rund hie lät? Wäl meenst du dan?

Petra: Noa, Opa, gungt die dät goud?
Opa: Min Houd? Die honget in dän Goang. Wät wolt du mäd min Houd?

Petra: Noa, noa, din Houd bruke iek nit. Iek kume jüüst fon't Rieden.
Opa: Wät kwääst du? Du hääst die strieden? Mäd wäl dan?

Petra: Noa, noa, Opa, iek kume mäiden wier.
Opa: Jee, dät is goud. Kum du man mäiden wier.
Dan häbe iek mäiden uk Besäik.

Mien Göitjen

1.

Woude

- ☐ aan Houd
- ☐ een Bukse
- ☐ aan Skou
- ☐ een Bluze
- ☐ een kute Bukse
- ☐ aan Sweter
- ☐ een Klood
- ☐ een T-Shirt
- ☐ een Hoamd
- ☐ een Boadebukse
- ☐ een Zokke
- ☐ aan Bikini (Boadeansuch)

Dät rakt dät uk:
een Mutse
aan Hoalsdouk
Gummistöäwele

2. Wät konnen wie dwo?

1. Wät häbe iek oane? Beskrieuw die säärm!
Iek häbe een/aan … oane.

2. Wät häd wäl uut dien Klasse oane?
Do uur mouten räide, wäl dät is:
Dät Bäiden häd een/aan … oane.

3. Moal an!

Spreekläid

Koast du dät?

Koast du die 'n Mutse apsätte? Jee, jee, jee!

Koast du die 'n Bukse ounluke? Jee, jee, jee!

Koast du die 'n Skoal uumbiende? Jee, jee, jee!

Koast du die do Skoue ticht biende? Jee, jee, jee!

Koast du die 'n Jak ticht knoopje? Jee, jee, jee!

Alle:
lek bän düftich, iek bän fiks,
kiek is an, dät gungt as niks!

(Wie kwede dät in twäin Koppele, dan tuuske wie.)

Spreekläid

Mie is woorm

Mie is woorm. Sät dien Mutse ou.
Mie is woorm. Luuk din Anorak uut.
Mie is woorm. Luuk din Sweter uut.
Mie is woorm. Luuk dien T-Shirt uut.
Mie is woorm. Luuk dien Stöäwele uut.
Mie is woorm. Luuk dien Zokken uut.

Oo, wät gungt mie dät nu goud.

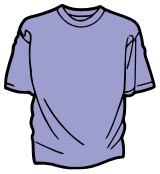

Mie is koold. Luuk dien Zokken oun.
Mie is koold. Luuk dien Stöäwele oun.
Mie is koold. Luuk dien T-Shirt oun.
Mie is koold. Luuk din Sweter oun.
Mie is koold. Luuk din Anorak oun.
Mie is koold. Sät dien Mutse ap.

Oo, wät gungt mie dät nu goud.

Min Kloon

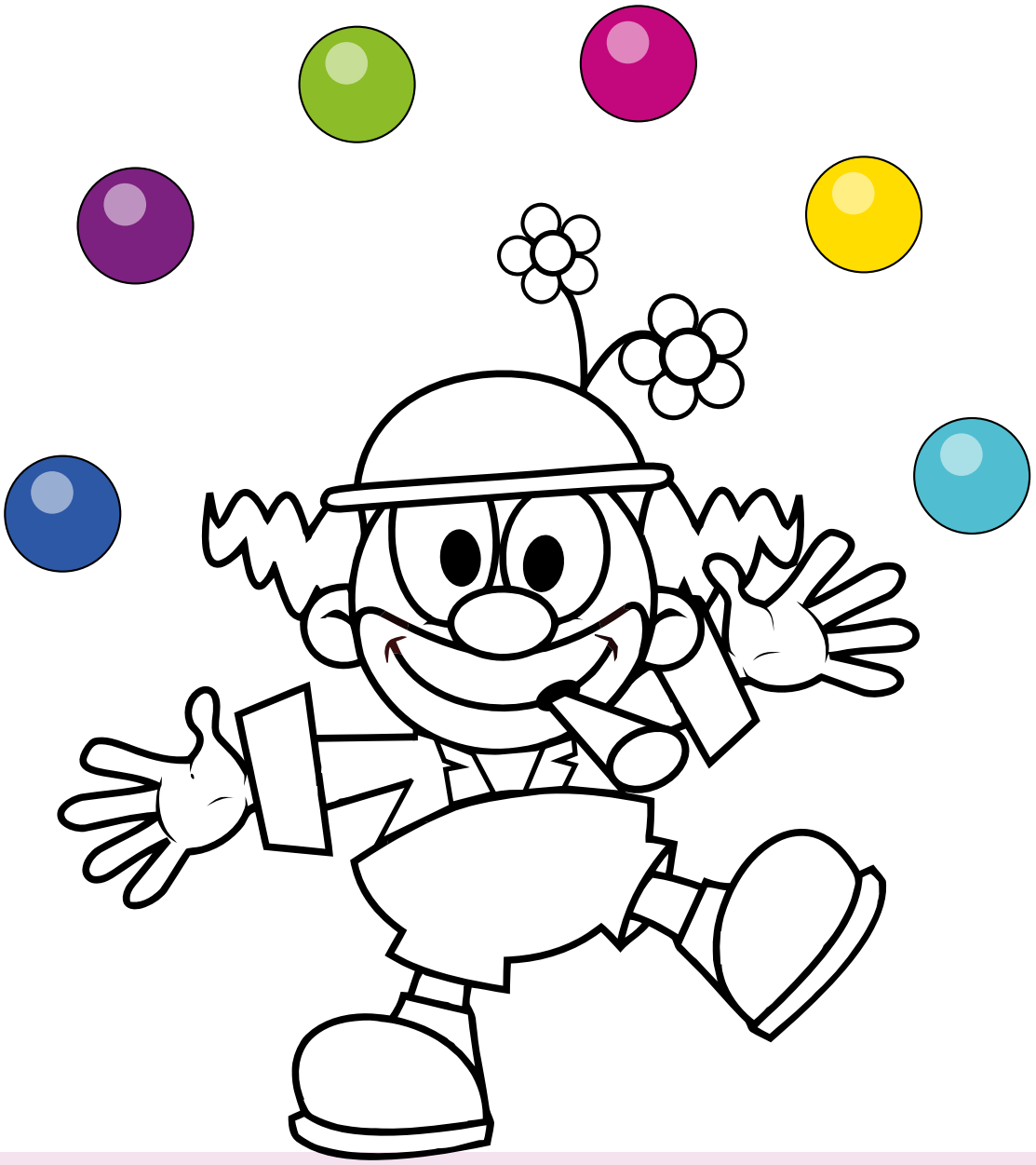

Iek häbe een gräine Bukse oane un aan roden Houd appe Kop. Mien Noze is rood. Wiet is mien Mule un jeel is mien Gezicht. Mien Skoue sunt läip groot un blau un rood. Mäd min blaue Jikkel un mien rode Hiere läite iek gans goud.

Dät Hoamd is gräin un jeel strieped. Do Bloumen sunt jeel un rood un ju Tute is bunt.

Do Bremer Stäädspielljude bie DSDS

(Düütsklound säkt dän Superstar)

Die Iezel kumt.

Iezel: Min Buur wüül mie nit moor hoolde. Iek kuud ju Oarbaid nit moor dwo.
Iek bän al tou oold. Do bän iek wächlepen.
Man sjunge kon iek noch.
Lusteret moal: I a I a I a Ia.

Aan Huund kumt.

Huund: Moin Griesboart, wier wolt du dan ap deel?
Iezel: Iek wol ätter DSDS wai. Deer wol iek sjunge un aan Star wäide.
Kum man mee. Du koast daach goud bliekje.
Huund: Jee, dät kon iek goud.
Wuf, wau, wuf, wau.
Iezel: I a I a I a Ia.

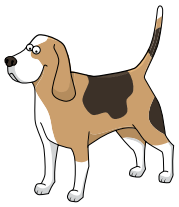

Aan Kat kumt.

Kat: Wät here iek deer? Miau, miau. Wier wollen jie ap deel?
Iezel: Ätter DSDS un sjunge. Kum mee!
Lustere moal: I a I a I a Ia.
Huund: Wuf, wau, wuf, wau.
Kat: Dät kon iek uk. Miau, miau, miau, miau.

Aan Hone kumt.

Hone: Wät here iek deer? Kikeriki.
Iezel: Wie wollen ätter DSDS wai. Kum man mee. Du koast daach goud kräie.
Hone: Dät kon iek. Kikeriki, kikeriki.
Iezel: I a I a I a Ia.
Huund: Wuf, wau, wuf, wau.
Kat: Miau, miau, miau, miau.

Jo kume bie DSDS an.

Iezel: Moin. I a I a.
Huund: Moin. Wuf, wau.
Kat: Moin. Miau, miau.
Hone: Moin. Kikeriki, kikeriki.

Dieter Bohten: Moin. Wät konnen jie dan? *(jope Stämme)*
Bruce Vurnell: Moin. Wät konnen jie dan? *(amerikoansken Aksent)*
Moudepuppe: Moin. Wät konnen jie dan? *(hoge Stämme)*

Woudebouk – Göitjen

	die Tuurnskou		die Gjome		die Stöäwel
	die Anorak, dät Jak		ju Wonte		die Släipansuch
	die Houd		dät Nachthoamd		die Rok
	do Sandoalen		ju Kipse		die Sweter
	ju kute Bukse		die Montel		dät T-Shirt
	ju Zokke		die Bikini		ju Bukse
	dät Hoamd		die Skoal		dät Klood
	ju Bluze		die Skou		ju Unnerbukse

1. *Skrieuw din oaine Täkst:

lek häbe **een Jak / aan Anorak / aan Montel** oane.
Mien Bukse is **blau / rood / swot / gräin.**

2. **Skrieuw din oaine Täkst:

Min **Houd** is **gräin.**
Dät **T-Shirt** is **rood** mäd **blaue** Bloumen. Mien **Bukse** is **blau** un do **Zokken** sunt **jeel.** lek häbe **Tuurnskoue** oane.

Läid

In aan litjen roden Apel

1. In aan litjen roden Apel,
   wo sjucht dät deer wül uut?
   Deer binne sunt fieuw Stowen
   jüüst as in älke Huus.

2. In älke Stowe woonje
   twäin Apelkädden fien.
   Jo släipe deer un dröme
   fon dän woorme Sunnenskien.

3. Un älke Apelkädden,
   die drömt dänsälge Droom,
   dät hie skäl insen wäide
   aan groten Apelboom.

(Text und Melodie: In unserem kleinen Apfel
von W. A. Mozart, Text: volkstümlich)

Moal aan Apel fon binnen:

Moal aan Apelboom mäd rode Apele:

Bale Bie't Fröistuk

Mario: Moin.
Pape: Moin.
Mario: Iek häbe Smoacht. Wät rakt dät tou't Fröistuk?
Pape: Buutje mäd Wust. Koast uk Buutje mäd Sies kriege.
Mario: Jee, Buutje mäd Sies, dät is goud. Dät mai iek.
Pape: Un tou drinken?
Mario: Kon iek Tee kriege?
Pape: Kloor, koast du dät. Reek mie din Kop man heer.
Mario: Tonkje die, Pape.
Pape: …

77 - 78

1. Wät maist du? Maist du ...?

Iek mai ... Iek mai ... nit. Iek mai neen/naan ...

Jens	☺	☺	☹	☹	☺	☺	☹
Laura	☹	☹	☹	☹	☺	☺	☺

Apgoawe: Gung truch ju Klasse, fräige do uur Bäidene un skrieuw dät ap!

Fräige so: Maist du Moalk? (Wust, Oaiere, Brood, Hunich, Skinke, Tee.)

Nu fertäl uur dien Skoulkameroaden:

Jens/Laura mai...

Jens/Laura mai... nit.

Jens/Laura mai neen/naan....

(Määrke die: **neen** Moalk, Wust, Oaiere, Brood – **naan** Hunich, Skinke, Tee)

2. Wät is ju gjuchte Riege? Dräch do Toalen 1 – 7 ien!

- ◯ Un Tschüüs. Noch 'n froaien Dai.
- ◯ Moin. Wät kon iek foar die dwo?
- ◯ Jee. Hier sunt 53 Cent.
- ◯ Iek wüül wül aan Buddel Apelsaft.
- ◯ Tschüüs.
- ◯ Moin.
- ◯ Dät sunt 53 Cent. Hääst du Kleenjäild?

3. Dreget dät foar! Spielt dän Dialog!

Die tjukke fatte Ponkouke

(von Karl Müllenhoff 1818 –1884, leicht verändert)

Deer wieren insen tjo oolde Wieuwe, do wülen jädden Ponkouke iete. Dät eerste roate een Oai deertou, dät twäide roate Moalk un dät träde Fat un Meel. As die tjukke fatte Ponkouke kloor waas, riskede hie sik inne Ponne ap un ron do tjo Wieuwe wäch. Hie ron un ron altied färe un färe un ron kantapper, kantapper tou dän Holtbusk ien.

Do koom him aan **litjen Hoaze** toumäite un die ruup:
„Tjukke fatte Ponkouke, blieuw stounden, iek wol die frete!“

Die **Ponkouke** kwaad:
„Iek bän tjo oolde Wieuwe uutrieten, un nu skäl iek die, Hoaze Wüpstäit, nit uutriete?“ un ron kantapper, kantapper tou dän Holtbusk ien.

Do koom aan **Wulf** ounlopen un die ruup:
„Tjukke fatte Ponkouke, blieuw stounden, iek wol die frete!“

Die **Ponkouke** kwaad: **„Iek bän tjo oolde Wieuwe un dän Hoaze Wüpstäit uutrieten, un nu skäl iek die, Wulf Tjukstäit, nit uutriete?”**
un ron kantapper, kantapper tou dän Holtbusk ien.

Do ron him een **Säge** uur dän Wai un ju ruup:
„Tjukke fatte Ponkouke, blieuw stounden, iek wol die frete!“

Die **Ponkouke** kwaad: **„Iek bän tjo oolde Wieuwe, dän Hoaze Wüpstäit un dän Wulf Tjukstäit uutrieten un nu skäl iek die, Säge Loangboart, nit uutriete?“** un ron kantapper, kantapper tou dän Holtbusk ien.

Do koom aan **Hoangst** ounspringen un die ruup:
„Tjukke fatte Ponkouke, blieuw stounden, iek wol die frete!“

Die **Ponkouke** kwaad: **„Iek bän tjo oolde Wieuwe, dän Hoaze Wüpstäit, dän Wulf Tjukstäit un ju Säge Loangboart uutrieten un iek skäl die Hoangst Platfout nit uutriete?“** un ron kantapper, kantapper tou dän Holtbusk ien.

Do koom een **oold Swien** ounsätten un dät ruup:
„Tjukke fatte Ponkouke, blieuw stounden, iek wol die frete!“

Die **Ponkouke** kwaad: **„Iek bän tjo oolde Wieuwe, dän Hoaze Wüpstäit, dän Wulf Tjukstäit, ju Säge Loangboart un dän Hoangst Platfout uutrieten un iek skäl die, Swien Kringelstäit, nit uutriete?“** un ron kantapper, kantapper tou dän Holtbusk ien.

Do komen deer **tjo Bäidene** ounlopen, do hieden naan Pape un neen Mame moor un do rupen:
„Ljowe Ponkouke, blieuw stounden! Wie häbe dän ganse Dai noch niks tou ieten heeuwet!“

Do sproang die tjukke fatte Ponkouke in dän Kurich fon do Bäidene un liet sik fon him apiete.

Woudebouk – Ieten un Drinken

dät Buutje	die Hunich	die Jogurt
dät Woater	die Quark	die Tee
dät Oai	die Saft	dät Müsli
ju Wust	die Koafje	do Cornflakes
ju Moalk	ju Marmeloade	die Kakao
die Skinke	dät Bröödken	die Sies
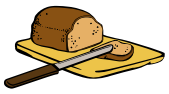 dät Brood	ju Butere	

1.

Skrieuw din oaine Täkst:

Wät iek tou't Fröistuk mai:

1. Tou't Fröistuk mai iek **een Buutje mäd Wust**.

An ljoofsten mai iek tou't Fröistuk **een Bröödken mäd Sies**.

Iek mai tou't Fröistuk jädden **een Buutje mäd Hunich**.

2. Tou drinken mai iek an ljoofsten **Kakao**.

3. **Koafje** mai iek nit.

Sankt Martin

Bale Martin skäl Biskup wäide

Martin: *(ferstoppet sik in aan Gäizestaal)*
Psst, wezet stil!

Ljude: *(lope foarbie)*
Martin, Martin, wier bääst du?

Martin: Gäize, wezet stil,
do Ljude skällen mie nit fiende.

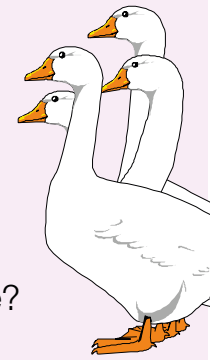

Gäize: Wieruum skällen ze die nit fiende?
Snöäter, snöäter!

Martin: Iek skäl Biskup wäide.
Dät wol iek nit.

Gäize: Man du bääst daach die bääste Biskup.
Wie wollen uk, dät du Biskup wädst.
Snöäter, snöäter!
Snöäter, snöäter!

Martin: Wezet stil! Wezet stil!

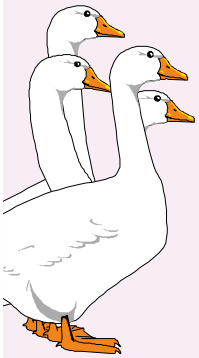

Gäize: *(roupe luud)* Martin is hier!
Martin is die grootste!
Martin skäl Biskup wäide!

Ljude:
(kume un brange him inne Säärke)

Nu is hie Biskup.

Woude

1. ju Goos, Gäize
2. die Biskup
3. ju Lateerne
4. dät Ljucht
5. die Bädeler
6. die Suldoat
7. die Uumhoang
8. die Hoangst
9. die Stiern, Stierne
10. ju Säärke

Spielt dät Stuk mäd Skebällens-koppe of ferkloodjet jou!

Läid

(Text und Melodie nach: Ich geh mit meiner Laterne, Volksweise)

Iek gunge mäd mien flugge Lateerne
un ju flugge Lateerne mäd mie.
Deer buppe ljuchte do Stierne un unner ljuchte wie.

Mien Ljucht is uut, wie gunge ätter Huus.
Rabimmel, rabammel, rabum, bum bum.
Mien Ljucht is uut, wie gunge ätter Huus.
Rabimmel, rabammel, rabum.

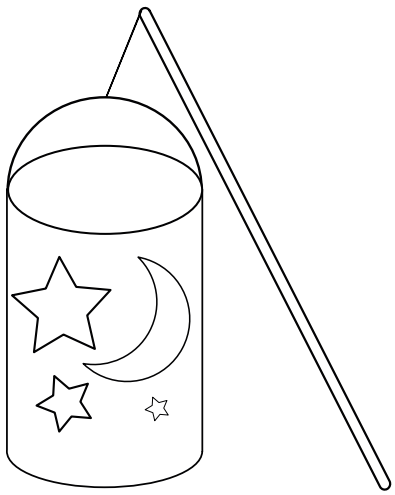

Sunnerkloas häd sien Geskoanke ferlädden

1. Sunnerkloas fiert mäd sien Sliede un sin lezel loos.
2. Allerwegense lait Snee. In een Huus is Ljucht.
3. Sunnerkloas hoalt an. Hie kloppet anne Dore.
4. Ole moaket epen.
5. „Moin!", kwädt hie. „Moin!", kwädt die Sunnerkloas. „Koast du mien wül aan Tee moakje?" Jo drinke Tee.
6. Sunnerkloas fiert mäd sien Sliede färe.
7. Wät is dät? Aal sien Geskoanke fale uut dän Säk uut.
8. Ole ropt. Sunnerkloas heert niks. Ole kricht do Geskoanke ap un brangt ze ätter dän Sunnerkloas wai.
9. Sunnerkloas is bliede: „Ole, du bääst min Fjuund."

Pakkete fon dän Wienachtsmon

Die Wienachtsmon kumt in't Huus.

Wienachtsmon: Sunt hier ljowe Bäidene?
Herr Peters: Jee, sunt hier.
Wienachtsmon: Hier is een Pakkeet foar Mario.
Koast du uk een Gerimsel aptälle?

Mario: Jee, kon iek.

Ljowe, ljowe Wienachtsmon,
iek mai die so, as iek man kon.
Brang mie man aan Bäält Geskoanke,
dan wol iek loange an die toanke.

Wienachtsmon: Goud moaket! Hier is dien Pakkeet.
Wäl is dan nu Maria?
Hier is een groot Pakkeet foar Maria.
Un Maria, koast du dan uk een Gerimsel aptälle?

Maria: Jee, kon iek.

Ljowe, ljowe Wienachtsmon,
du bääst wier in uus Huus.
Un brangst uus uk Geskoanke mee.
Fuul Tonk, wie fraue uus.

Wienachtsmon: Goud moaket! Hier is dien Pakkeet.
Iek mout nu loos. Bit touken Jier.

Woude

1. Wienachten
2. die Wienachtsmon
3. dät Pakkeet
4. dät Geskoank
5. die Wienachtsboom
6. die Hillicheeuwend
7. die Ängel
8. ju Käärse
9. die eerste Wienachtsdai
10. die twäide Wienachtsdai
11. die Skeper, Skepere
12. die Stiern
13. dät Krääf

Paaskehoaze

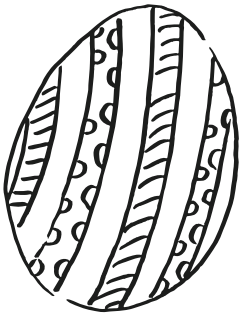

Leze un moalje
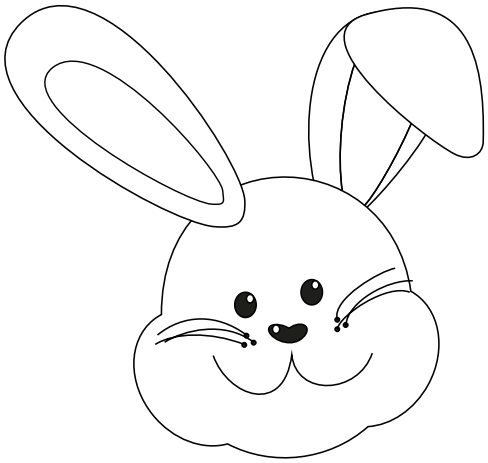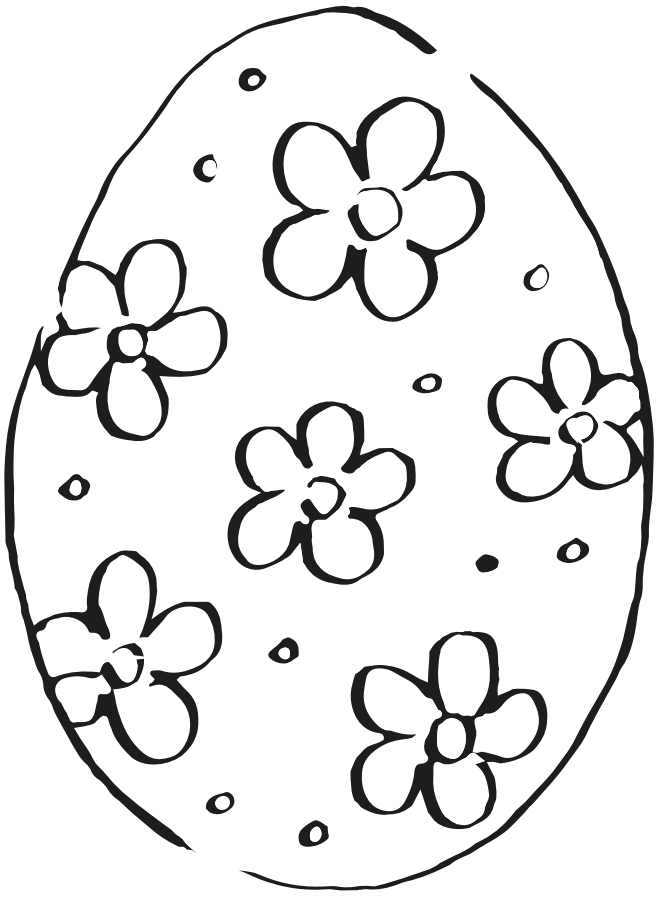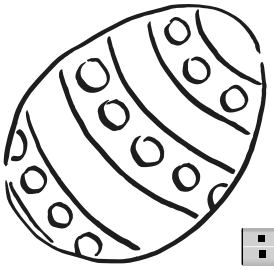
Dät is die Paaskehoaze.
Sien Fäl is bruun.
Sien Ogene sunt rood.
Sien Noze is jeel.
Moal him do lerme, Bene,
aan Stäit un sien Lieuw.
Hie sit in't Gäärs.
Hie häd fuul tou dwoon.
Hie mout do Paaskeoaiere anmoalje.
Dät Oai is gräin.
Do Bloumen sunt jeel
un inne Midde rood.